

Чубукова О. Ю.

завідувач кафедри економічної кібернетики та маркетингу

Пономаренко І. В.

доцент кафедри економічної кібернетики та маркетингу

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ РЕГІОНАЛЬНИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗВО

В сучасних умовах регіони України характеризуються значною диференціацією за рівнем соціально-економічного розвитку. Кожен з регіонів характеризується певним географічним розміщенням, історико-культурною аутентифікацією, наявністю природних ресурсів, особливостями розвитку окремих видів економічної діяльності, кількісним та якісним складом економічно активного населення тощо. Наведені особливості певним чином впливають на систему закладів вищої освіти у регіонах, поряд з цим навчальні установи відповідним чином впливають на якість та структуру економічно активного населення у розрізі професій, а також рівень конкурентоспроможності трудових ресурсів на національному та глобальному ринках праці.

В рамках визначення регіональних особливостей функціонування ЗВО важливе місце посідають ґрунтовні дослідження, що базуються на комплексній статистичній інформації. У даному випадку головним джерелом даних виступає Державна служба статистики, яка має обласні управління у кожному з регіонів країни. Зазначені структурні підрозділи у відповідності з розробленою методологією на постійній основі (місяць, квартал, рік) збирають інформацію про соціально-економічні явища та процеси. Окремий напрям досліджень передбачає збір даних про розвиток вищої освіти у регіонах країни з забезпеченням їх порівняності між областями та в часі. Поряд з цим, зміни у національній економічній системі та глобальному середовищі вимагають трансформацію збору та обробки статистичної інформації відносно діяльності ЗВО, з приведенням їх у відповідність з вимогами сучасності. В першу чергу мова йде про запровадження інформаційно-інноваційних технологій у процес збору інформації про діяльність ЗВО. На даному етапі доцільно інтегрувати освітні заклади у єдину інформаційну систему завдяки відповідному програмному забезпеченню та спільному державному сховищу даних, що матиме сервери на регіональному рівні. Для забезпечення захисту даних та мінімізації ризику їх втрати передбачається створення відповідної системи безпеки та дублювання інформації шляхом розміщенню декількох серверів у сховищі даних, що міститиме однакові бази даних. Завдяки ідентичності форм, що містять певний перелік показників про діяльність ЗВО, та нормативному регламентуванню періодичності їх заповнення можливо отримувати комплексну інформацію на щомісячній, кварталній, піврічній та річній основі. Отримані відповідним чином дані дають можливість

ідентифікувати специфіку розвитку ЗВО у окремих регіонах, провести порівняльний аналіз між адміністративно-територіальними одиницями та розробити ефективні стратегії розвитку функціонування освітніх установ виходячи з виявлених особливостей [2].

Виходячи з наявної статистичної інформації важливо здійснювати оцінювання впливу регіональних факторів розвитку вищої освіти на рівень економічної безпеки ЗВО. Будь-який заклад у системі вищої освіти є установою, що володіє комплексом цінностей: матеріальних, фінансових, інтелектуальних тощо. Для забезпечення ефективного функціонування ЗВО необхідно реалізовувати комплекс заходів, які дозволять оптимізувати ключові процеси та отримати максимально можливий економічний ефект. Представлене завдання є особливо актуальним в сучасних умовах трансформації вищої освіти України та приведення її у відповідність з міжнародними стандартами. Іншим важливим фактором підвищення економічної ефективності ЗВО виступає обмежений рівень їх державного фінансування в умовах соціально-економічної нестабільності в Україні [2].

В рамках забезпечення економічної безпеки ЗВО у розрізі регіонів доцільно використовувати наявну статистичну інформацію та виділити основні факторні ознаки, що найістотніше впливають на діяльність зазначених інституцій. Враховуючи диференціацію розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць доцільно розробити систему економіко-математичних моделей, що будуть враховувати специфіку кожного з регіонів, але для їх побудови використовуватиметься єдиний для всіх регіонів перелік показників. А в процесі дослідження та побудови регіональних моделей впливу факторів розвитку вищої освіти на рівень економічної безпеки ЗВО буде відібрано окремі з них. Поряд з цим, доцільно реалізувати економіко-математичну модель в цілому для України. Отримані результати дозволять на основі виявленого впливу комплексу факторів розвитку вищої освіти на рівень економічної безпеки ЗВО розробити загальнонаціональну та регіональні стратегії розвитку.

Отже, методи економіко-математичного моделювання є ефективним інструментом оцінювання впливу факторів розвитку вищої освіти на рівень економічної безпеки ЗВО. Завдяки їх використанню можливо побудувати моделі у цілому для країни та для окремих регіонів виходячи зі специфіки їх функціонування та виявлених взаємозв'язків. Представлений підхід дає можливість на основі всебічного аналізу та отриманих моделей розробити ефективну стратегію розвитку ЗВО на державному рівні, а також створити відповідні стратегії для регіонів. Завдяки забезпеченню економічної безпеки ЗВО можливо створити умови для їх сталого розвитку у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua